

Crna Gora
SKUPŠTINA CRNE GORE
-Odbor za ekonomiju, finansije i budžet-
Broj: 33/24-3/8
EPA 342 XXVIII
Podgorica, 4. septembar 2024. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 31. sjednice održane 3. septembra 2024. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ o razmatranju PREDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BUDŽETU CRNE GORE ZA 2024. GODINU

I U uvodnom obrazloženju, **ministar finansija**, ukazao je da se izmjene i dopune Zakona o Budžetu Crne Gore za 2024. godinu donose u cilju tehničkog usaglašavanja sa novom Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, kao i potrebe uravnoteženja budžeta, zbog korekcije izdataka i promjene primitaka shodno revidiranim makroekonomskim pokazateljima i dosadašnjim trendovima naplate budžetskih prihoda. Izdaci se koriguju shodno formiranju novih ministarstava i redefinisanoj nadležnosti pojedinih ministarstava koja nastavljaju sa radom, dok se uravnoteženje budžeta predlaže usljed značajnog rasta prihoda iznad plana utvrđenih godišnjim zakonom o budžetu. Saopštio je da su rebalansom budžeta države ukupni prihodi veći za 55,4 mil.€, a rashodi veći za 56,7 mil.€ od čega se 20,8 mil.€ odnosi na rast zarada dominantno u oblasti prosvjete, a preostali dio za subvencije poslodavcima koji zapošljavaju lica sa invaliditetom, kamate i naslijeđene obaveze iz sudskih postupaka prema bivšim radnicima „Radoje Dakić“. Stoga, planirani deficit iznosi 237 mil.€ ili 3,26%BDP-a i veći je za 1,36 mil.€ od plana, dok je u odnosu na revidiranu procjenu BDP-a niži za 0,09%BDP-a.

U odnosu na Kapitalni budžet, **ministar finansija** je istakao da se predlažu izmjene u cilju stavljanja zakonskog osnova za raspisivanje javnih poziva i početak realizacije projekata u tekućoj godini, kao i za nesmetani nastavak realizacije već započetih projekata, jer je zbog promjene cijena materijala i usluga izvršena korekcija procijenjenih vrijednosti pojedinih projekata. Saopštio je da je izvršena reklasifikacija sredstava kod Uprave za saobraćaj i Uprave za kapitalne projekte po osnovu Autoputa Bar-Boljare, u iznosu od 50 mil. €.

Odbor je konstatovao da je Budžet za 2024. godinu utvrđen u iznosu od 3.478.365.779,84€ i da se **rebalansom budžeta** uvećava za iznos od 42.963.474,16€ ili 1,24%, te da nakon povećanja primici iznose 3.521.329.254,01€. Prema klasifikaciji izdataka, Tekući budžet uvećan je za 35,1 mil.€ ili 2,5%; Rezerve budžeta uvećane su za 10,0 mil.€ ili 16,43%; Budžet državnih fondova veći je za 17,9 mil.€ ili 1,46%; Kapitalni budžet manji je za 3,0 mil.€ ili 1,25% i Transakcije finansiranja manje su za 17,1 mil.€ ili 3,10%.

Takođe, Odbor je konstatovao da su rebalansom budžeta za 2024. godinu izvorni prihodi uvećani za 55,4 mil.€ ili 2,0%, rashodi budžeta uvećani za 56,8 mil.€ ili 1,9%, dok je planirani deficit uvećan za 1,4 mil.€ i iznosi 237 mil.€. Otplata duga umanjena je za 14,2 mil.€ ili 2,7%, a nedostajuća sredstva za finansiranje budžeta umanjena su za 12,4 mil.€, tj. sa 761,1 mil.€ na 748,7 mil.€, dok je korišćenje depozita države umanjeno za 20 mil.€ ili 20%.

II Tokom rasprave, u dijelu strukture prihoda i rashoda budžeta, poslanici su iskazali različita viđenja, pa je ukazano da rebalans budžeta više tretira rashodnu stranu jer se uvećava državna uprava, raste broj zaposlenih u državnoj upravi ali raste i broj ugovora o djelu, povećava PDV, povećava diskreciona potrošnja, kao i činjenica da je deficit uvećan za 1,4 mil.€ što znači da rashodi rastu više od prihoda. Međutim, pojedini poslanici su saopštili podatke prihodne strane budžeta koji ukazuju da su za prvih sedam mjeseci 2024. godine u odnosu na 2023. godinu budžetski prihodi veći za 18,2% ili 237, 2 mil.€, te da je za isti period niža realizacija izdataka za 124,8 mil.€ ili 7,6%, a prihodi od turističke privrede veći za 125 mil.€, odnosno 95 mil.€ više nego što je planirano.

Tokom izlaganja poslanika, bila su podijeljena mišljenja i o karakteru predloženog rebalansa budžeta države za 2024. godinu. S jedne strane, ukazivano je da isti predstavlja tehničko usaglašavanje stavki shodno rekonstrukciji Vlade koja sada odražava sliku veće inkluzivnosti i stabilnosti. S druge strane, ocijenjeno je da odražava sve veće zapošljavanje u državnoj upravi i nema prethodno najavljivanih mjera racionalizacije sistema. Takođe, bilo je i mišljenje da rebalans budžeta nije tehnički već suštinski, jer nema mjera reforme javne uprave, niti mjera povećanja konkurentnosti privrede, ni mjera koje doprinese stabilnosti finansija, već da se suštinski vodi administrativna ekonomija.

Ukazano je da je predviđen rast plata u oblasti prosvjete za oko 17%, te da navedeno nije rezultat novog zaduženja, niti rasta PDV-a, niti ukidanja Fonda zdravstva i Fonda PIO, ni prodaje EPCG-a već unapređenja makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja što potvrđuje i činjenica da je Agencije Standard & Poor's povećala kreditni rejting Crne Gore sa „B“ na „B+“.

Međutim, pojedini poslanici su istakli da se povećava snižena stopa PDV-a pa su mišljenja da ekonomija zavisi od PDV-a i upitne naplate prihoda na kraju godine s obzirom na turističku sezonu, i da se zato ne može govoriti o stabilnosti sistema jer nema strukturnih promjena privrede.

Pojedini poslanici pozitivno su ocijenili pad stope nezaposlenosti, inflacije, deficita, javnog duga u odnosu na 2023. godinu, kao i povećanje staračkih naknada, kredita i stipendija za studente, rast zarada u oblasti prosvjete ali i investiranje u adaptaciju obrazovnih objekata, nivo likvidnih sredstava od 600 mil.€, nastavak gradnje Autoputa Bar-Boljare sredstvima koja su iz paketa pomoći Evropske banke za obnovu i razvoj, kao i odobreni grant sa dodatnih 150 mil.€ za obnovu željeznice u koju godinama nije bilo investirano.

U odnosu na Kapitalni budžet, pojedini poslanici su očekivali da će povećanje prihoda biti usmjereno na kapitalne projekte, pa je shodno tome iskazana zabrinutost jer se povećava budžetska potrošnja a Kapitalni budžet umanjuje za 3 mil.€. Takođe, napomenuto je da isti sadrži oko 400 projekata, i iskazano mišljenje da se većina ne može realizovati, te da u prilog tome govori činjenica da se bulevar Veljka Vlahovića u Podgorici već 5 godina ne završava.

Na Predlog zakona najavljeno je podnošenje amandmana.

III Odbor je, nakon rasprave i izjašnjavanja, sa sedam glasova „za“, odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Seid Hadžić.

PREDSJEDNIK ODBORA
Boris Mugoša